Polityka ochrony dzieci w Domu Edukacji Domowej

PREAMBUŁA

Edukacja domowa może przynieść dziecku wiele korzyści: wspiera rozwój intelektualny, emocjonalny oraz społeczny, może pomóc w budowaniu pewności siebie i być okazją do nauki w bezpiecznym i przyjaznym środowisku. Aby to wszystko było możliwe, edukacja musi być bezpieczna dla dzieci i sprawiać im radość. Każde dziecko, niezależnie od motywacji do nauki w trybie edukacji domowej, zasługuje na ochronę.

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez osoby zaangażowane w edukację domową jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie. Każda osoba prowadząca zajęcia edukacyjne lub opiekująca się dziećmi traktuje dziecko z szacunkiem oraz uwzględnia jego indywidualne potrzeby.

Osoby zaangażowane w edukację domową zobowiązują się do budowania i utrzymywania kultury domowego nauczania, która uniemożliwia wszelkie działania i zaniechania, celowe lub nieumyślne, narażające dziecko na jakiekolwiek krzywdzenie. Niedopuszczalne jest stosowanie wobec dziecka przemocy w jakiejkolwiek formie, zarówno fizycznej, jak i psychicznej.

Realizując te cele, osoby odpowiedzialne za edukację domową działają w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych oraz swoich kompetencji, z zachowaniem najwyższych standardów bezpieczeństwa i ochrony dzieci.

Rozdział I

Objaśnienie terminów

§ 1.

Słowniczek pojęć

1. **Personelem** w Domu Edukacji Domowej jest każda osoba prowadząca zajęcia edukacyjne z dziećmi, zatrudniona na podstawie umowy o pracę, umowy cywilnoprawnej, a także wolontariusz, stażysta, praktykant lub osoba pełniąca funkcje administracyjne.
2. **Kierownictwem** Domu Edukacji Domowej jest osoba lub organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji dotyczących funkcjonowania Domu Edukacji Domowej, zgodnie z obowiązującym prawem i wewnętrznymi przepisami.
3. **Dzieckiem** jest każda osoba uczęszczająca na zajęcia w ramach edukacji domowej, do ukończenia 18. roku życia.
4. **Opiekunem dziecka** jest osoba uprawniona do reprezentowania dziecka, w szczególności jego rodzic lub opiekun prawny. W myśl niniejszego dokumentu opiekunem może być również rodzic zastępczy.
5. **Zgoda rodzica dziecka** oznacza zgodę co najmniej jednego z rodziców dziecka lub opiekunów prawnych. W przypadku braku porozumienia między rodzicami dziecka, konieczne jest poinformowanie ich o potrzebie rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny.

6. **Krzywdzenie dziecka** to każde działanie lub zaniechanie prowadzące do naruszenia praw dziecka lub jego dobrostanu, w tym przemoc fizyczna, emocjonalna, zaniedbanie, przemoc seksualna oraz przemoc rówieśnicza. Krzywdzenie dziecka może być wynikiem działania jakiejkolwiek osoby, w tym członka personelu lub innej osoby mającej kontakt z dzieckiem. Wyróżnia się następujące formy krzywdzenia:

   a) **Przemoc fizyczna** to działania prowadzące do fizycznej krzywdy dziecka lub zagrożenie jego bezpieczeństwa fizycznego, np. stosowanie kar fizycznych, zmuszanie do nadmiernej aktywności fizycznej.

   b) **Przemoc emocjonalna (psychiczna)** to przewlekłe działania lub zaniechania, które naruszają psychiczne i emocjonalne granice dziecka, np. obwinianie, ośmieszanie, odrzucanie.

   c) **Zaniedbanie** to brak odpowiedniej troski o potrzeby dziecka, w tym fizyczne, emocjonalne, edukacyjne i społeczne, np. brak odpowiednich warunków do nauki i rozwoju.

   d) **Przemoc seksualna** to angażowanie dziecka w jakiekolwiek działania seksualne, z kontaktem fizycznym lub bez niego, np. dotykanie, zmuszanie do kontaktu z treściami pornograficznymi.

   e) **Przemoc rówieśnicza (bullying)** to systematyczne działania ze strony rówieśników mające na celu wyrządzenie krzywdy, np. przemoc werbalna, fizyczna, wykluczenie społeczne, przemoc elektroniczna.

7. **Osoba odpowiedzialna za politykę ochrony dzieci** to wyznaczona osoba nadzorująca wdrażanie standardów ochrony dzieci w domu edukacji domowej oraz ich aktualność.
8. **Osoba odpowiedzialna za bezpieczeństwo w internecie** to wyznaczona osoba nadzorująca korzystanie z internetu przez dzieci oraz dbająca o bezpieczeństwo dzieci w środowisku cyfrowym.
9. **Osoba odpowiedzialna za ochronę dziecka** to osoba wyznaczona do przyjmowania zgłoszeń dotyczących zagrożenia dobra dziecka i podejmowania interwencji we współpracy z odpowiednimi organami.
10. **Osoba odpowiedzialna za udzielanie wsparcia dziecku** to osoba odpowiedzialna za opracowanie i monitorowanie planu wsparcia dla dziecka.
11. **Dane osobowe dziecka** to wszelkie informacje pozwalające na identyfikację dziecka, w tym jego imię, nazwisko, wizerunek, dane kontaktowe.

Rozdział II

Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci w Domu Edukacji Domowej

§ 2.

Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci

1. **Personel Domu Edukacji Domowej** posiada wiedzę i w ramach swoich obowiązków zwraca uwagę na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia dzieci. Wszyscy członkowie personelu są zobowiązani do monitorowania sytuacji dzieci oraz do reagowania na wszelkie niepokojące sygnały.
2. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka, **personel Domu Edukacji Domowej** podejmuje rozmowę z opiekunami dzieci, przekazując informacje na temat dostępnej oferty wsparcia oraz motywując ich do poszukiwania pomocy w odpowiednich instytucjach.
3. **Personel Domu Edukacji Domowej** monitoruje sytuację i dobrostan dziecka, dbając o to, aby wszelkie działania były podejmowane z myślą o jego najlepszym interesie.
4. Członkowie personelu Domu Edukacji Domowej otrzymują **szkolenie w zakresie ochrony dzieci**, odpowiednie dla ich roli w instytucji oraz dotyczące ich odpowiedzialności za dzieci.
5. Każdy nowo przyjęty członek personelu oraz co dwa lata każdy członek personelu pracujący z dziećmi przechodzi **szkolenie** w zakresie:

   a) zapisów Polityki ochrony dzieci (obowiązujące zasady i procedury);
   b) rozpoznawania symptomów krzywdzenia dzieci.
6. W przypadku **aktualizacji polityki ochrony dzieci**, członkowie personelu są natychmiast informowani o wprowadzonych zmianach, a w razie potrzeby szkolenie jest powtarzane.

W miarę możliwości, Dom Edukacji Domowej inicjuje i prowadzi **działania edukacyjne** w zakresie ochrony dzieci przed krzywdzeniem, skierowane do dzieci oraz ich opiekunów.

Działania te mogą obejmować:
a) edukację na temat sposobów unikania zagrożeń oraz reagowania na nie w kontaktach z dorosłymi i rówieśnikami;
b) zasady bezpiecznych relacji z rówieśnikami;
c) informacje o miejscach, gdzie dzieci i opiekunowie mogą szukać pomocy.

7. Do obowiązków **osoby odpowiedzialnej za politykę ochrony dzieci w Domu Edukacji Domowej** należy:

   a) udostępnienie polityki ochrony dzieci na stronie internetowej Domu oraz na jego terenie;
   b) przygotowanie personelu do stosowania polityki ochrony dzieci przed rozpoczęciem pracy lub po dokonaniu zmian;
   c) delegowanie zadań związanych z realizacją polityki ochrony dzieci do odpowiednich osób oraz monitoring ich realizacji;
   d) prowadzenie ewidencji pracowników zapoznanych z polityką ochrony dzieci;
   e) przegląd polityki ochrony dzieci we współpracy z kierownictwem, personelem, dziećmi i ich opiekunami;
   f) monitorowanie trudności w stosowaniu polityki;

g) koordynowanie prac związanych z aktualizacją polityki;
h) opracowywanie harmonogramów szkoleń i działań edukacyjnych.

8. **Osoba odpowiedzialna za ochronę dziecka w Domu Edukacji Domowej** wykonuje następujące zadania:

   a) przyjmowanie zgłoszeń o czynnikach ryzyka lub symptomach krzywdzenia dziecka;
   b) dokumentowanie zgłoszeń oraz informowanie kierownictwa o wynikach ustaleń;
   c) inicjowanie interwencji w razie potrzeby;
   d) zgłaszanie przypadków do odpowiednich organów, takich jak ośrodki pomocy społecznej lub sądy opiekuńcze;
   e) prowadzenie ewidencji zdarzeń oraz zabezpieczanie dokumentacji;
   f) przekazywanie rekomendacji zwiększających bezpieczeństwo dzieci.

9. **Osoba odpowiedzialna za udzielanie wsparcia dziecku w Domu Edukacji Domowej**:

   a) opracowuje plan pomocy dziecku;
   b) współpracuje ze specjalistami udzielającymi wsparcia;
   c) monitoruje wsparcie udzielane dziecku;
   d) przekazuje rekomendacje dotyczące zwiększenia bezpieczeństwa dzieci.

§ 3.

Zasady rekrutacji personelu w Domu Edukacji Domowej

1. Rekrutacja członków personelu **Domu Edukacji Domowej** odbywa się zgodnie z zasadami bezpiecznej rekrutacji personelu, które mają na celu zapewnienie najwyższych standardów bezpieczeństwa dzieci. Zasady te stanowią Załącznik [nr 1] do niniejszej Polityki.

2. Osoba przyjęta na stanowisko związane z pracą z dziećmi w Domu Edukacji Domowej musi bezwzględnie podpisać następujące oświadczenia:

   a) oświadczenie o zapoznaniu się z Polityką ochrony dzieci oraz zobowiązanie do jej przestrzegania, a także przestrzegania Zasad bezpiecznych relacji;
   b) oświadczenie o krajach zamieszkania w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczpospolita Polska;
   c) oświadczenie dotyczące niekaralności za przestępstwa na szkodę dzieci (jeżeli z ważnych powodów kandydat nie może przedstawić zaświadczenia o niekaralności z krajowych rejestrów karnych).

3. Brak zgody na podpisanie któregokolwiek z dokumentów wymienionych w ust. 2 uniemożliwia nawiązanie jakiegokolwiek stosunku prawnego z tą osobą, w tym zawarcie umowy o pracę lub współpracy.

§ 4.

Zasady bezpiecznych relacji między personelem, dziećmi i rodzicami w Domu Edukacji Domowej

1. Personel Domu Edukacji Domowej zna i stosuje ustalone zasady bezpiecznych relacji, które obejmują: a) relacje personel – dziecko, zgodne z Załącznikiem [nr 2]; b) relacje dziecko – dziecko, zgodne z Załącznikiem [nr 3]; c) relacje rodzic – dziecko, oraz d) relacje rodzic – personel, zgodne z Załącznikiem [nr 4].

2. Personel Domu Edukacji Domowej zapoznaje rodziców dzieci z zasadami bezpiecznych relacji, które obejmują: a) relacje personel – dziecko; b) relacje dziecko – dziecko; c) relacje rodzic – dziecko, oraz d) relacje rodzic – personel.

Rozdział III

Procedury interwencji w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa dziecka w Domu Edukacji Domowej

§ 5.

1. Procedury interwencji mają na celu wspieranie członków personelu w realizowaniu prawnego i społecznego obowiązku reagowania w sytuacji podejrzenia krzywdzenia dziecka. Personel Domu Edukacji Domowej, ze względu na możliwość obserwowania dziecka w różnych sytuacjach, pełni ważną rolę w rozpoznawaniu krzywdzenia dziecka.
2. Celem interwencji jest zatrzymanie krzywdzenia dziecka i zapewnienie mu bezpieczeństwa.
3. Zagrożenie bezpieczeństwa dzieci może przybierać różne formy, z wykorzystaniem różnych sposobów kontaktu i komunikowania.
4. Na potrzeby niniejszego dokumentu przyjęto następującą kwalifikację zagrożenia bezpieczeństwa dzieci:
   a) przestępstwo na szkodę dziecka (np. wykorzystanie seksualne, znęcanie się nad dzieckiem);
   b) inna forma krzywdzenia, niebędąca przestępstwem ściganym z oskarżenia publicznego, taka jak np. krzyk, kary fizyczne, poniżanie;
   c) zaniedbanie potrzeb życiowych dziecka (np. związanych z żywieniem, higieną czy zdrowiem).
5. Na potrzeby niniejszego dokumentu wyróżniono procedury interwencji w przypadku podejrzenia działania na szkodę dziecka przez:
   a) osoby dorosłe (personel, inne osoby trzecie, rodziców/opiekunów prawnych);
   b) inne dziecko.

§ 6.

1. W przypadku podejrzenia przez członka personelu, że dziecko jest krzywdzone, lub zgłoszenia takiej okoliczności przez dziecko lub opiekuna dziecka, członek personelu ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej i przekazania uzyskanej informacji kierownictwu Domu Edukacji Domowej. Notatka może mieć formę pisemną lub mailową.
2. Interwencja prowadzona jest przez kierownictwo Domu Edukacji Domowej, które może wyznaczyć na stałe do tego zadania inną osobę. W przypadku wyznaczenia takiej osoby, jej dane (imię, nazwisko, email, telefon) zostaną podane do wiadomości personelu, dzieci i opiekunów.
3. W przypadku wyznaczenia innej osoby do prowadzenia interwencji, pod pojęciem „kierownictwa Domu Edukacji Domowej" należy rozumieć osobę odpowiedzialną za prowadzenie interwencji.
4. Jeżeli zgłoszono krzywdzenie ze strony osoby wyznaczonej do prowadzenia interwencji, wówczas interwencja prowadzona jest przez kierownictwo Domu Edukacji Domowej.
5. Jeżeli zgłoszono krzywdzenie ze strony kierownictwa Domu Edukacji Domowej, a nie została wyznaczona osoba do prowadzenia interwencji, wówczas działania opisane w niniejszym rozdziale podejmuje osoba, która dostrzegła krzywdzenie lub do której zgłoszono podejrzenie krzywdzenia.

6. Do udziału w interwencji można zaprosić specjalistów, w szczególności psychologów i pedagogów, celem skorzystania z ich pomocy przy rozmowie z dzieckiem o trudnych doświadczeniach.
7. Kierownictwo Domu Edukacji Domowej informuje opiekunów o obowiązku zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia dziecka do odpowiedniej instytucji (prokuratura/policja lub sąd rodzinno-opiekuńczy, lub najbliższy ośrodek pomocy społecznej). Jeżeli poinformowanie opiekuna dziecka jest sprzeczne z dobrem dziecka lub niemożliwe, odstępuje się od tego obowiązku.
8. Po poinformowaniu opiekunów zgodnie z punktem poprzedzającym, kierownictwo Domu Edukacji Domowej składa zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa do prokuratury/policji.
9. Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach instytucji wskazanych w punkcie poprzedzającym.
10. Z przebiegu każdej interwencji sporządza się kartę interwencji, którą załącza się do rejestru interwencji prowadzonego przez Dom Edukacji Domowej.
11. Wszystkie osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych powzięły informację o krzywdzeniu dziecka lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania poufności, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.
12. W przypadku gdy podejrzenie zagrożenia bezpieczeństwa dziecka zgłosili opiekunowie dziecka, a podejrzenie to nie zostało potwierdzone, należy o tym fakcie poinformować opiekunów dziecka na piśmie.
13. W zależności od potrzeb może zostać powołany zespół w celu opracowania metod wsparcia dziecka krzywdzonego, składający się ze specjalistów i personelu Domu Edukacji Domowej.

§ 7.

W przypadku podejrzenia, że życie dziecka jest zagrożone lub grozi mu ciężki uszczerbek na zdrowiu, należy niezwłocznie poinformować odpowiednie służby (policja, pogotowie ratunkowe), dzwoniąc pod numer 112. Poinformowania służb dokonuje członek personelu, który pierwszy powziął informację o zagrożeniu i następnie wypełnia kartę interwencji.

§ 8.

Krzywdzenie przez osobę dorosłą

1. W przypadku gdy zgłoszono krzywdzenie dziecka, kierownictwo Domu Edukacji Domowej przeprowadza rozmowę z dzieckiem i innymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu i o sytuacji osobistej (rodzinnej, zdrowotnej) dziecka, w szczególności jego opiekunami. Kierownictwo Domu Edukacji Domowej stara się ustalić przebieg zdarzenia, ale także wpływ zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne dziecka. Ustalenia są zapisywane na karcie interwencji.
2. Kierownictwo Domu Edukacji Domowej organizuje spotkanie/a z opiekunami dziecka (o ile opiekun nie jest sprawcą), w którym przekazuje informacje o zdarzeniu oraz o potrzebie/możliwości skorzystania ze specjalistycznego wsparcia, w tym u innych podmiotów lub służb.

3. W przypadku, gdy wobec dziecka popełniono przestępstwo, kierownictwo Domu Edukacji Domowej sporządza zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa i przekazuje je do właściwej miejscowo policji lub prokuratury.
4. W przypadku, gdy z rozmowy z opiekunami wynika, że nie są oni zainteresowani pomocą dziecku, ignorują zdarzenie lub w inny sposób nie wspierają dziecka, które doświadczyło krzywdzenia, kierownictwo Domu Edukacji Domowej sporządza wniosek o wgląd w sytuację rodziny, który kieruje do właściwego sądu rodzinnego.
5. W przypadku, gdy z przeprowadzonych ustaleń wynika, że opiekun dziecka zaniedbuje jego potrzeby psychofizyczne lub rodzina jest niewydolna wychowawczo (np. dziecko chodzi w nieadekwatnych do pogody ubraniach, opuszcza miejsce zamieszkania bez nadzoru osoby dorosłej), rodzina stosuje przemoc wobec dziecka (rodzic/inny domownik krzyczy na dziecko, stosuje klapsy lub podobne rodzajowo kary fizyczne), należy poinformować właściwy ośrodek pomocy społecznej o potrzebie pomocy rodzinie, gdy niespełnianie potrzeb wynika z sytuacji ubóstwa, bądź – w przypadku przemocy i zaniedbania – konieczności wszczęcia procedury „Niebieskiej Karty".
6. W przypadku, gdy zgłoszono krzywdzenie dziecka przez członka personelu Domu Edukacji Domowej, wówczas osoba ta zostaje odsunięta od wszelkich form kontaktu z dziećmi (nie tylko dzieckiem pokrzywdzonym) do czasu wyjaśnienia sprawy.
7. W przypadku, gdy członek personelu Domu Edukacji Domowej dopuścił się wobec dziecka innej formy krzywdzenia niż popełnienie przestępstwa ściganego z oskarżenia publicznego na jego szkodę, kierownictwo Domu Edukacji Domowej powinno zbadać wszystkie okoliczności sprawy, w szczególności wysłuchać osobę podejrzewaną o krzywdzenie, dziecko oraz innych świadków zdarzenia. W sytuacji, gdy naruszenie dobra dziecka jest znaczne, w szczególności, gdy doszło do dyskryminacji lub naruszenia godności dziecka, należy rozważyć rozwiązanie stosunku prawnego z osobą, która dopuściła się krzywdzenia, lub zarekomendować takie rozwiązanie zwierzchnikom tej osoby. Jeżeli osoba, która dopuściła się krzywdzenia, nie jest bezpośrednio zatrudniona przez Dom Edukacji Domowej, lecz przez podmiot trzeci, lub jest wolontariuszem, wówczas należy zarekomendować zakaz wstępu tej osoby na teren Domu Edukacji Domowej, a w razie potrzeby rozwiązać umowę z instytucją współpracującą.
8. Wszystkie osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych powzięły informację o krzywdzeniu dziecka lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

§ 9.

Krzywdzenie rówieśnicze

1. W przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez inne dziecko przebywające w Domu Edukacji Domowej (np. na zajęciach, wycieczkach, innych wydarzeniach), należy przeprowadzić rozmowy z:
   a) dzieckiem podejrzewanym o krzywdzenie oraz jego opiekunami,
   b) dzieckiem poddawanym krzywdzeniu oraz jego opiekunami,
   c) innymi osobami mającymi wiedzę o zdarzeniu.

   W trakcie rozmów należy dążyć do ustalenia przebiegu zdarzenia oraz jego wpływu na zdrowie psychiczne i fizyczne dziecka krzywdzonego. Ustalenia są spisywane na karcie interwencji. Dla dziecka krzywdzącego oraz krzywdzonego sporządza się oddzielne karty interwencji.

2. Wspólnie z opiekunami dziecka krzywdzącego należy opracować plan naprawczy, mający na celu zmianę niepożądanych zachowań.

3. Z opiekunami dziecka poddawanego krzywdzeniu należy opracować plan zapewnienia mu bezpieczeństwa, w tym sposoby odizolowania go od źródeł zagrożenia.

4. W trakcie rozmów należy upewnić się, że dziecko podejrzewane o krzywdzenie innego dziecka samo nie jest krzywdzone przez opiekunów, innych dorosłych lub inne dzieci. W przypadku potwierdzenia takiej okoliczności należy podjąć interwencję także w stosunku do tego dziecka.

5. W przypadku, gdy dziecko krzywdzące nie uczestniczy w działaniach Domu Edukacji Domowej, należy:
   a) porozmawiać z dzieckiem poddawanym krzywdzeniu, innymi osobami mającymi wiedzę o zdarzeniu oraz opiekunami dziecka krzywdzonego w celu ustalenia przebiegu zdarzenia i jego wpływu na zdrowie psychiczne i fizyczne dziecka,
   b) zorganizować spotkanie/a z opiekunami dziecka krzywdzonego, podczas którego przekazuje się informacje o zdarzeniu oraz o potrzebie/możliwości skorzystania ze specjalistycznego wsparcia, w tym u innych podmiotów lub służb, a także o sposobach reakcji na zdarzenie (poinformowanie sądu rodzinnego, szkoły, opiekunów dziecka krzywdzącego).

6. Jeżeli osobą podejrzewaną o krzywdzenie jest dziecko w wieku od 10 do 17 lat, a jego zachowanie stanowi czyn karalny, należy ponadto poinformować właściwy miejscowo sąd rodzinny lub policję poprzez pisemne zawiadomienie.

7. Jeżeli osobą podejrzewaną o krzywdzenie jest dziecko powyżej lat 17, a jego zachowanie stanowi przestępstwo, należy poinformować właściwą miejscowo jednostkę policji lub prokuratury poprzez pisemne zawiadomienie.

§ 10.

Postępowanie w przypadku ujawnienia treści nielegalnych, szkodliwych lub nieodpowiednich do wieku, lub w przypadku zdarzeń godzących w bezpieczeństwo dzieci związanych z korzystaniem z Internetu

1. W przypadku zgłoszenia lub ujawnienia treści nielegalnych, szkodliwych lub nieodpowiednich do wieku, lub w przypadku zdarzeń godzących w bezpieczeństwo dzieci związanych z korzystaniem z Internetu, należy:
   a) powiadomić rodziców/opiekunów dziecka poszkodowanego oraz dziecka udostępniającego treści,
   b) zdarzenie zarejestrować, przeanalizować oraz odpowiednio udokumentować,
   c) powiadomić policję lub sąd rodzinny w przypadku podejrzenia popełnienia czynu zabronionego,
   d) zapewnić bezpieczeństwo i wsparcie dziecku poszkodowanemu.

§ 11.

Plan wsparcia

1. Wobec dziecka poddawanego krzywdzeniu należy opracować plan wsparcia, który obejmuje sytuacje krzywdzenia zarówno przez osoby dorosłe (personel, inne osoby trzecie, rodziców/opiekunów prawnych), jak i przez inne dziecko. Plan powinien zawierać:
   a) sposoby zapewnienia dziecku bezpieczeństwa i wsparcia,
   b) wskazówki dotyczące działań, które mogą pomóc dziecku w sytuacji krzywdzenia,
   c) ewentualne skierowanie dziecka do specjalistycznych instytucji pomocy, jeśli zajdzie taka potrzeba.

2. Plan wsparcia powinien być opracowany we współpracy z opiekunami dziecka i omówiony z dzieckiem. W przypadku, gdy opiekun jest osobą krzywdzącą dziecko, plan należy opracować w porozumieniu z innym opiekunem lub osobą odpowiedzialną za bezpieczeństwo dziecka.

3. W tworzeniu planu wsparcia należy korzystać z dostępnych zasobów oraz współpracować z odpowiednimi specjalistycznymi podmiotami, takimi jak: lokalne ośrodki pomocy społecznej, ośrodki interwencji kryzysowej, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, specjalistyczne poradnie rodzinne, ośrodki wczesnej interwencji, ośrodki wsparcia dziennego, środowiskowe centra zdrowia psychicznego dla dorosłych i dzieci oraz młodzieży, centra pomocy dzieciom (centrapomocydzieciom.fdds.pl), ogólnopolskie i lokalne organizacje pozarządowe zajmujące się wspieraniem rodziców i dzieci. Jako dodatkowe wsparcie, można przekazać dziecku numer telefonu zaufania 116 111. Dorośli mogą skorzystać z Telefonu dla Rodziców i Nauczycieli w sprawie Bezpieczeństwa Dzieci 800 100 100.

Rozdział IV

Zasady ochrony wizerunku dziecka

§ 12.

1. Dom Edukacji Domowej zapewnia najwyższe standardy ochrony danych osobowych dzieci zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz Polityką RODO Domu Edukacji Domowej.

2. Dom Edukacji Domowej, uznając prawo dziecka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku dziecka z należytą odpowiedzialnością i rozwagą wobec utrwalania, przetwarzania, używania i publikowania wizerunków dzieci.

3. Utrwalanie, przetwarzanie, używanie i publikowanie wizerunku dziecka znajdującego się na zdjęciu, nagraniu bądź jakimkolwiek innym nośniku, musi być dokonywane z rozwagą i ostrożnością. Działania te są dopuszczalne wyłącznie w celu dokumentowania sukcesów dziecka, działań lub funkcjonowania Domu Edukacji Domowej (np. podczas wydarzeń edukacyjnych, projektów), z zachowaniem pełnego bezpieczeństwa dzieci.

4. Zdjęcia i nagrania, o których mowa w ust. 3, są realizowane bez dyskryminacji ze względu na jakiekolwiek cechy dziecka.

5. W każdym przypadku należy kierować się dobrem i godnością dziecka. Materiał zawierający wizerunek dziecka nie może być uwłaczający ani obraźliwy, nie może przedstawiać sytuacji, które mogłyby być postrzegane jako ośmieszające, niewłaściwe, naruszające intymność lub pokazujące nagość, ani utrwalać stereotypów. W celu ochrony dziecka przed działaniami naruszającymi jego dobro, w trakcie rejestracji:
a) dziecko musi być odpowiednio ubrane, a sytuacja utrwalana na zdjęciu/nagraniu nie może być poniżająca, ośmieszająca ani ukazywać dziecka w negatywnym kontekście;
b) zdjęcia/nagrania dziecka powinny koncentrować się na czynnościach wykonywanych przez dziecko i, w miarę możliwości, przedstawiać dziecko w grupie, a nie indywidualnie.

6. Zabronione jest ujawnianie jakichkolwiek informacji dotyczących dziecka podczas rejestracji, w tym informacji o stanie zdrowia, sytuacji materialnej, sytuacji prawnej i powiązanych z wizerunkiem dziecka.

7. Wszystkie podejrzenia i problemy dotyczące niewłaściwego utrwalania i rozpowszechniania wizerunków dzieci należy rejestrować i zgłaszać kierownictwu Domu Edukacji Domowej.

Rozdział V

Monitoring stosowania Polityki

§ 13.

1. Kierownictwo Domu Edukacji Domowej wyznacza Annę Katarzynę Sołowiow jako osobę odpowiedzialną za *Politykę ochrony dzieci* w podmiocie.
2. Osoba, o której mowa w ust. 1, jest odpowiedzialna za monitorowanie realizacji *Polityki*, reagowanie na sygnały naruszenia *Polityki*, prowadzenie i analizę rejestru zgłoszeń oraz zaproponowanie zmian w *Polityce*.
3. Zarząd Domu Edukacji Domowej wprowadza niezbędne zmiany do *Polityki* i ogłasza nowe brzmienie *Polityki* personelowi, dzieciom i ich opiekunom.

Rozdział VI

Przepisy końcowe

1. *Polityka* wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.
2. Ogłoszenie następuje w sposób dostępny dla personelu Domu Edukacji Domowej, dzieci i ich opiekunów.
3. Podmioty współpracujące, w przypadku gdy ich działalność obejmuje kontakt z dziećmi, są zobowiązane do przestrzegania niniejszej *Polityki.*

DOKUMENT ZOSTAŁ ZATWIERDZONY PRZEZ ZARZĄD DOMU EDUKACJI DOMOWEJ DNIA 02.09.2024r.

Załącznik nr 1

Zasady bezpiecznej rekrutacji personelu w Domu Edukacji Domowej

1. Przed zatrudnieniem osoby w Domu Edukacji Domowej lub nawiązaniem współpracy w innej formie oraz powierzeniem jej obowiązków polegających na pracy z dziećmi, należy ustalić jej kwalifikacje oraz kompetencje do pracy z dziećmi, a także wykluczyć ryzyko wystąpienia z jej strony zagrożenia dla dobra i bezpieczeństwa dziecka.
2. W każdym przypadku, niezależnie od podstawy zatrudnienia lub nawiązania współpracy, Dom Edukacji Domowej musi posiadać dane pozwalające zidentyfikować personel oraz zweryfikować stosunek personelu do dzieci i podzielania wartości związanych z szacunkiem wobec nich oraz przestrzegania ich praw. Nie jest dopuszczalne, aby z dziećmi pracowała osoba znana wyłącznie z imienia, przyjęta do realizacji obowiązków z uwagi na swoje dobre chęci.
3. W trakcie rekrutacji należy uzyskać:
   a) dane osobowe kandydata, takie jak imię (imiona) i nazwisko, datę urodzenia, dane kontaktowe, potwierdzone w razie potrzeby sprawdzeniem dokumentu tożsamości;
   b) informacje dotyczące:
      - wykształcenia kandydata;
      - kwalifikacji zawodowych kandydata;
      - przebiegu dotychczasowego zatrudnienia kandydata.
4. W celu uzyskania dodatkowych informacji o kandydacie, Dom Edukacji Domowej może wystąpić do niego o przedstawienie referencji z poprzednich miejsc zatrudnienia (od poprzedniego pracodawcy) lub wskazanie kontaktu w celu pozyskania referencji. Nieprzedłożenie ww. dokumentu nie może wywoływać negatywnych konsekwencji dla kandydata.
5. Przed nawiązaniem współpracy z daną osobą, Dom Edukacji Domowej ma obowiązek sprawdzić, czy osoba ta figuruje w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym (Rejestr z dostępem ograniczonym oraz Rejestr osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze). Wydruk z Rejestru należy przechowywać w aktach osobowych członka personelu lub w innej dokumentacji dotyczącej personelu.
6. Kandydat przedkłada Domowi Edukacji Domowej informację z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023 r. poz. 172 oraz z 2022 r. poz. 2600), lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego.
7. Kandydat, posiadający obywatelstwo innego państwa niż Rzeczpospolita Polska, ponadto przedkłada Domowi Edukacji Domowej informację z rejestru karnego państwa obywatelstwa uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi.
8. Kandydat składa Domowi Edukacji Domowej oświadczenie o państwie lub państwach, w których zamieszkiwał w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczpospolita Polska i państwo obywatelstwa (jeśli dotyczy), oraz jednocześnie przedkłada informację z rejestrów karnych tych państw uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi.
9. Jeżeli prawo państwa, o którym mowa w pkt 7 lub 8, nie przewiduje wydawania informacji do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi, przedkłada się informację z rejestru karnego tego państwa.
10. W przypadku gdy prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja, o której mowa w pkt 7 lub 8, nie przewiduje jej sporządzenia lub w danym państwie nie prowadzi się rejestru karnego, kandydat składa Domowi Edukacji Domowej oświadczenie o tym fakcie wraz z

oświadczeniem, że nie był prawomocnie skazany w tym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec niego innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuścił się takich czynów zabronionych.

Załącznik nr 2

Zasady bezpiecznych relacji personel – dziecko w Domu Edukacji Domowej

1. Naczelną zasadą wszystkich czynności podejmowanych przez personel jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie.
2. Personel traktuje dziecko z szacunkiem oraz uwzględnia jego godność i potrzeby.
3. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec dziecka w jakiejkolwiek formie.
4. Niedopuszczalne jest nawiązywanie z dzieckiem jakichkolwiek relacji o charakterze seksualnym czy romantycznym.
5. Personel działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych Domu Edukacji Domowej oraz swoich kompetencji.
6. Zasady bezpiecznych relacji personelu z dziećmi obowiązują wszystkich pracowników, współpracowników, stażystów i wolontariuszy, członków Domu Edukacji Domowej, a także każdą dorosłą osobę mającą kontakt z dziećmi znajdującymi się pod opieką Domu Edukacji Domowej, jeśli kontakt ten odbywa się za zgodą kierownictwa Domu Edukacji Domowej i/lub na jego terenie.
7. Personel jest zobowiązany do utrzymywania profesjonalnej relacji z dziećmi i każdorazowego rozważenia, czy reakcja, komunikat bądź działanie wobec dziecka są adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych dzieci. Działania powinny być prowadzone w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji zachowania.

Komunikacja z dziećmi w Domu Edukacji Domowej

Każdy członek personelu w komunikacji z dzieckiem:

1. Zachowuje cierpliwość i szacunek wobec dziecka.
2. Uważnie słucha dzieci i udziela im odpowiedzi adekwatnych do ich wieku i danej sytuacji.
3. Jeśli zna imię dziecka, zwraca się nim do dziecka (nie po nazwisku lub numerze na koszulce), chyba że potrzebą dziecka jest używanie pseudonimu, innego imienia albo zasady zajęć przewidują tylko komunikację numerami (na przykład w przypadku sędziów na meczach).
4. Podejmując decyzje dotyczące dziecka, informuje je o tym i stara się brać pod uwagę jego oczekiwania. Oddaje mu sprawczość i możliwość decydowania o swoim zaangażowaniu w zajęcia oraz dalszych planach dotyczących swojego rozwoju.
5. Szanuje prawo dziecka do prywatności. Jako autorytet będący często powiernikiem sekretów dzieci, nie powinien wykorzystywać tej wiedzy i ujawniać ich tajemnic. Jeśli konieczne jest odstąpienie od zasady poufności, aby chronić dziecko, informuje je o tym najszybciej jak to możliwe.
6. Nie ujawnia informacji wrażliwych dotyczących dziecka wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych dzieci i rodziców. Obejmuje to wizerunek dziecka, informacje o jego sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej.
7. Zapewnia dzieci, że jeśli czują się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, mogą o tym powiedzieć jemu lub wskazanej osobie i mogą oczekiwać odpowiedniej reakcji i/lub pomocy.
8. Nie zawstydza, nie upokarza, nie lekceważy, nie poniża i nie obraża dziecka.

9. Nie krzyczy do dziecka w sytuacji innej niż wynikająca z bezpieczeństwa dziecka lub innych dzieci albo będącej zagrzewaniem do działania w trakcie zajęć. Każdorazowo taki krzyk musi być pozbawiony upokarzania i przemocy słownej.
10. Nie zachowuje się w obecności dzieci w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag.
11. Stosuje równość wobec dzieci w przekazywaniu informacji o zajęciach, możliwościach rozwoju.
12. Nie komentuje wyglądu dzieci. Jeśli warunki fizyczne dziecka wymagają poprawy, przekazuje te informacje na osobności, zachowując wyczucie i odnosząc się do celów zajęć, a nie oceny wyglądu.

Działania z dziećmi w Domu Edukacji Domowej

Każdy członek personelu w działaniach z dziećmi:

1. Jest zobowiązany do jawności każdorazowego kontaktu z dziećmi. Nie ukrywa kontaktów z dzieckiem. Inne osoby dorosłe oraz dzieci powinny być świadome zajęć i spotkań prowadzonych przez personel w stosunku do wszystkich dzieci.
2. Swoim zachowaniem daje przykład dzieciom i jest dla nich wzorem do naśladowania. Stosuje zasady fair play i zachęca innych do ich przestrzegania. Jest świadomy, że jego relacje z innymi członkami personelu i rodzicami modelują zachowania dzieci.
3. Buduje ducha zespołu stosując zasadę „jeden za wszystkich, wszyscy za jednego", rozumianą jako wspólne zaangażowanie w realizację celu i wzajemne wsparcie. Unika tworzenia sztucznego podziału odpowiedzialności i koncentruje się na wspólnym rozdzielaniu zadań w grupie (np. ustalanie, kto i kiedy sprząta po zajęciach, bez domniemania, że zawsze robi to ta sama osoba).
4. Reaguje na każdy przejaw przemocy rówieśniczej. Nie nastawia dzieci przeciwko sobie, nie plotkuje na ich temat i nie namawia do przemocy (np. trash talkingu, „kocowania"). Odnosi się z szacunkiem do wszystkich dzieci.
5. Buduje autorytet na szacunku, wynikającym z przestrzegania zasad bezpieczeństwa, wysokich umiejętności, wyrozumiałości oraz dotrzymywania ustaleń i obietnic, nigdy na zastraszaniu i karach. Dba o dobry kontakt z dziećmi.
6. Docenia i szanuje wkład i wysiłek dzieci, nie koncentrując się wyłącznie na wynikach i nie obwiniając dzieci za przegraną. Nie uzależnia wartości dzieci od wyników w zajęciach. Zachęca do uczestnictwa w zajęciach i wydarzeniach, pozostawiając decyzję dziecku.
7. Aktywizuje dzieci i traktuje je równo bez względu na warunki fizyczne, płeć, orientację seksualną, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd. Dopasowuje plany zajęć do poziomu umiejętności i możliwości dzieci, stawiając wyzwania z poszanowaniem dla ich wrażliwości.
8. Szanuje prywatność dzieci, szczególnie nie wchodzi do toalet, pod prysznice i do szatni, gdy przebywają tam dzieci. Przestrzega zasad korzystania z tych przestrzeni.
9. Szanuje czas dzieci. Nie odwołuje i nie przekłada zajęć w ostatniej chwili, nie oczekuje rezygnacji z innych ważnych aktywności (np. czas z rodziną, szkoła).
10. Stawia na pierwszym miejscu bezpieczeństwo dzieci, ich dobrostan i radość z uczestnictwa w zajęciach. Nie wywiera presji na osiąganie wyników za wszelką cenę.

11. Raportuje kierownictwu Domu Edukacji Domowej wszystkie ryzykowne sytuacje, które obejmują zauroczenie dziecka przez członka personelu lub członka personelu przez dziecko. Reaguje stanowczo i z wyczuciem w takich sytuacjach.

12. Dba o to, aby w przypadku dostępności personelu, być w zasięgu wzroku lub słuchu innych członków personelu podczas aktywności z dziećmi. W wyjątkowych sytuacjach, kiedy musi być z dzieckiem sam na sam, powiadamia inne osoby z personelu i informuje o dokładnym miejscu pobytu.

13. Nie faworyzuje dzieci i nie otacza ich osobistą opieką, której nie potrzebują.

14. Nie nawiązuje z dzieckiem jakichkolwiek relacji romantycznych ani seksualnych, ani nie składa propozycji o nieodpowiednim charakterze. Dotyczy to również seksualnych komentarzy, żartów, gestów i udostępniania treści erotycznych i pornograficznych.

15. Nie utrwala wizerunku dziecka (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych. Nie umożliwia osobom trzecim utrwalenia wizerunków dzieci bez zgody kierownictwa Domu Edukacji Domowej oraz uzyskanych zgód rodziców/opiekunów prawnych i samych dzieci.

16. Nie proponuje dzieciom alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji i nie używa ich w obecności dzieci.

Kontakt fizyczny z dziećmi w Domu Edukacji Domowej

Każde przemocowe działanie wobec dziecka jest niedopuszczalne. Istnieją jednak sytuacje, w których fizyczny kontakt z dzieckiem może być stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu: jest odpowiedzią na potrzeby dziecka w danym momencie, uwzględnia wiek dziecka, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny. Nie można jednak wyznaczyć uniwersalnej stosowności każdego takiego kontaktu fizycznego, ponieważ zachowanie odpowiednie wobec jednego dziecka może być nieodpowiednie wobec innego. Należy zawsze kierować się swoim profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję dziecka, pytając je o zgodę na kontakt fizyczny (np. przytulenie, korekcję postawy) i zachowując świadomość, że nawet przy dobrych intencjach taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez dziecko lub osoby trzecie.

Każdy członek personelu w kontakcie fizycznym z dziećmi:

1. W sytuacji, w której musi dotknąć dziecko, aby skorygować jego postawę, wyjaśnia, co i z jakiego powodu będzie robił.

2. Jest zawsze przygotowany na wyjaśnienie swoich działań.

3. Zachowuje szczególną ostrożność wobec dzieci, które doświadczyły nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Takie doświadczenia mogą czasem sprawić, że dziecko będzie dążyć do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi. W takich sytuacjach personel powinien reagować z wyczuciem, jednak stanowczo i pomóc dziecku zrozumieć znaczenie osobistych granic.

4. Nie ukrywa i zachowuje jawność kontaktu fizycznego z dzieckiem. Kontakt fizyczny nie może być związany z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy. Jeśli członek personelu jest świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań i/lub sytuacji ze strony innych dorosłych lub dzieci, zawsze powinien poinformować o tym osobę odpowiedzialną i/lub postąpić zgodnie z obowiązującą procedurą interwencji.

5. W sytuacjach wymagających czynności pielęgnacyjnych i higienicznych wobec dziecka unika innego niż niezbędny kontaktu fizycznego z dzieckiem. Należy zadbać o to, aby w każdej z czynności pielęgnacyjnych i higienicznych asystowała inna osoba z personelu. Jeśli pielęgnacja

i opieka higieniczna nad dziećmi należą do obowiązków personelu, powinien zostać przeszkolony w tym kierunku.

6. Dba o to, aby w przypadku konieczności indywidualnej opieki fizjoterapeuty zapewnić w miarę możliwości obecność drugiej osoby dorosłej (np. lekarza, innego członka sztabu medycznego, członka personelu). W takich sytuacjach dorosły nigdy nie powinien zostawać sam z dzieckiem ani nawet sam w obecności innego dziecka. Jeśli nie ma takiej możliwości, należy zapewnić jawność takich kontaktów.
7. Nie bije, nie szturcha, nie popycha, nie szarpie, nie kopie, nie klepie, nie rzuca w dziecko przedmiotami ani w jakikolwiek sposób nie narusza integralności fizycznej dziecka.
8. Nie dotyka dziecka w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
9. Nie angażuje się w takie aktywności jak łaskotanie, udawane walki z dziećmi czy brutalne zabawy fizyczne.
10. Podczas dłuższych niż jednodniowe wyjazdów i wycieczek niedopuszczalne jest spanie z dzieckiem w jednym łóżku lub w jednym pokoju.

Korzystanie z łazienki w Domu Edukacji Domowej

1. Dziecko przebywa wyłącznie samo w łazience. Jeżeli potrzebuje z jakiegoś powodu pomocy, wówczas personel puka i pyta czy pomoc jest niezbędna. Jeśli dziecko potwierdzi, wówczas personel udziela wyłącznie niezbędnej pomocy, o którą dziecko prosi.
2. Jeżeli dziecko potrzebuje się przebrać z jakiegoś powodu, wówczas wykonuje to w pustym, zamkniętym pokoju, do tego przeznaczonym.
3. Jeżeli dziecko czuje się niekomfortowo, przebierając się należy je zachęcać do robienia tego w domu.
4. Jeśli dzieci z niepełnosprawnością muszą korzystać z pomieszczeń aby się przebrać, należy upewnić się, że są one dostępne i że dziecko z niepełnosprawnością oraz jego opiekun są zaangażowani w podejmowanie decyzji, czy i jak należy im pomóc. Należy zapewnić, że dziecko jest w stanie wyrazić zgodę na oferowaną pomoc.
5. Należy zapewnić dzieciom warunki do bezpiecznego przechowywania osobistych rzeczy oraz dbać o komfortowe warunki do przebierania się.
6. Używanie telefonów komórkowych lub sprzętu z funkcją nagrywania przez personel lub opiekunów jest zabronione w łazience.
7. Dzieci powinny być zniechęcane do korzystania z telefonów. W przypadku, gdy dzieci mają pozwolenie na używanie telefonów, należy im przekazać informacje dotyczące bezpiecznego i odpowiedzialnego korzystania z nich.
8. Należy reagować na zgłaszane zachowania ośmieszające i zawstydzające między dziećmi – rozbieranie się dla „zabawy”, komentarze dotyczące wyglądu, wynikające np. z różnego stopnia rozwoju poszczególnych dzieci.

Kontakty poza godzinami zajęć i innych aktywności Domu Edukacji Domowej

1. Co do zasady, kontakt z dziećmi powinien odbywać się wyłącznie w godzinach zajęć edukacyjnych, warsztatów i innych form aktywności organizowanych przez Dom Edukacji Domowej, i dotyczyć celów mieszczących się w zakresie obowiązków personelu.

2. Personelowi nie wolno zapraszać dzieci do swojego miejsca zamieszkania ani spotykać się z nimi poza godzinami zajęć bez wiedzy i zgody zarządu Domu Edukacji Domowej oraz rodziców/opiekunów dzieci. Obejmuje to także kontakty z dziećmi poprzez prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych).
3. Jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji z dziećmi i ich rodzicami/opiekunami poza godzinami zajęć są kanały służbowe (e-mail, telefon służbowy). Jeśli Dom Edukacji Domowej nie posiada telefonów służbowych, istnieje możliwość komunikacji z dzieckiem przez kanały internetowe (np. grupy w mediach społecznościowych, mailingi) wyłącznie wtedy, gdy w grupie lub w gronie odbiorców jest jeszcze jedna osoba dorosła lub odbiorcami jest co najmniej dwoje dzieci. Każdorazowo musi to być kontakt jawny, a rodzice powinni być poinformowani o jego formie.
4. Jeśli zachodzi konieczność spotkania z dziećmi poza godzinami zajęć, członek personelu musi poinformować o tym kierownictwo Domu Edukacji Domowej, a rodzice/opiekunowie prawni dzieci muszą wyrazić zgodę na taki kontakt.
5. Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli dzieci i rodzice/opiekunowie dzieci są osobami bliskimi wobec członka personelu) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych dzieci oraz ich rodziców/opiekunów. Nie może to powodować faworyzacji tych dzieci.
6. Zabrania się towarzyszenia dziecku w podróży pod nieobecność opiekuna dziecka, jeśli ta podróż nie jest związana z wyjazdem na wycieczkę, warsztaty lub wydarzenie organizowane przez Dom Edukacji Domowej. Każdorazowo rodzic lub opiekun dziecka musi wyrazić na to zgodę.
7. W przypadku zajęć indywidualnych konieczna jest zgoda opiekuna oraz rekomendowana obecność jeszcze jednej osoby dorosłej. W miarę możliwości zajęcia indywidualne powinny odbywać się równolegle (dwoje podopiecznych i dwóch opiekunów w miejscu zajęć).

Bezpieczeństwo podczas wyjazdów i obozów organizowanych przez Dom Edukacji Domowej

Każdy członek personelu podczas wyjazdów lub obozów:

1. Dba o bezpieczeństwo i dobre samopoczucie dzieci. Wymaga to wcześniejszego przeprowadzenia oceny ryzyka, obejmującej transport, zakwaterowanie oraz ewentualne zagrożenia wynikające z miejsca pobytu.
2. W każdym momencie trwania wyjazdu wie, co robią dzieci i gdzie przebywają.
3. Jest uważny na fizyczne i emocjonalne potrzeby dzieci oraz pomaga w ich zabezpieczeniu. Upewnia się, że dzieci wiedzą, komu mogą zgłaszać swoje obawy lub niewłaściwe zachowania.
4. Zgłasza wszelkie obawy dotyczące bezpieczeństwa i dobrego samopoczucia dzieci do kierownictwa lub osoby wyznaczonej – odpowiedzialnej za bezpieczeństwo dzieci.
5. Transport na wyjazdy edukacyjne, warsztaty i inne aktywności poza miejscem działania Domu Edukacji Domowej powinien być zapewniony przez organizatora. Jeśli ze względów ekonomicznych nie ma możliwości zorganizowania transportu zbiorowego, dzieci powinny być pod opieką dorosłego opiekuna. Każdorazowo rodzic lub opiekun dziecka musi wyrazić na to zgodę.
6. Niedopuszczalne jest opuszczenie przez dziecko grupy tylko z jednym dorosłym, chyba że dotyczy to członka rodziny i zostało to wcześniej uzgodnione z rodzicem dziecka lub wymagają tego względy bezpieczeństwa.
7. Należy zadbać o odpowiednie rozlokowanie dzieci w pokojach. Cała grupa powinna mieszkać na jednym piętrze, a jeżeli to niemożliwe, co najmniej jeden opiekun powinien mieszkać na każdym piętrze zajmowanym przez dzieci. Rozlokowanie podopiecznych w pokojach powinno być dla nich komfortowe i dostosowane do etapu ich rozwoju psychofizycznego. W przypadku noclegu zbiorowego dzieci powinny być podzielone płciami, a jeśli nocleg odbywa się w jednej

dużej sali, należy wyznaczyć strefy dostosowane do podanych wytycznych, rozlokowane w różnych miejscach pomieszczenia i oddzielone parawanami.

8. Niedopuszczalne jest spanie z dzieckiem w jednym łóżku lub w jednym pokoju. Jeżeli ze względów organizacyjnych obiektu dzieci muszą zostać umieszczone w salach zbiorowego zakwaterowania, dopuszczalne jest, aby spało z nimi dwóch opiekunów, najlepiej tej samej płci. W takim wypadku należy zadbać o prywatność zarówno dzieci, jak i opiekunów, w szczególności nie dopuszczać do złamania zasady intymności i prywatności przy czynnościach takich jak przebieranie się dzieci i dorosłych.
9. Rekomendowane jest, aby osoby niepełnoletnie pełniące rolę kadry (np. asystenci opiekunów) spały w oddzielnych pokojach (nie z dziećmi i nie z dorosłymi).
10. Dzieci i personel powinni przebywać w osobnych pokojach. Niedozwolone jest pozostawianie dzieci samych na noc w pokoju opiekuna (z wyjątkiem członków rodziny – za zgodą rodzica).
11. Przed wejściem do pokoi dzieci opiekunowie powinni zapukać. Sytuacji, w których personel jest sam w pokoju z dzieckiem, należy unikać. Jeśli nie jest to możliwe, drzwi powinny pozostać otwarte.
12. Podczas wyjazdu lub obozu należy uwzględniać bezpieczeństwo dzieci, szczególnie w kontekście korzystania ze sprzętu, oraz zapewnić dostęp do szybkiej pomocy medycznej (dostęp do apteczki pierwszej pomocy, możliwość wezwania pogotowia).

Bezpieczeństwo w kontaktach online dla Domu Edukacji Domowej

1. Personel powinien być świadomy cyfrowych zagrożeń oraz ryzyka wynikającego z rejestrowania prywatnej aktywności w sieci przez aplikacje i algorytmy, a także własnych działań w internecie. Dotyczy to m.in. lajkowania określonych stron, korzystania z aplikacji randkowych, na których mogą znajdować się dzieci, z którymi prowadzone są działania zawodowe, obserwowania określonych osób/stron w mediach społecznościowych oraz ustawień prywatności kont. Jeśli profil członka personelu jest publicznie dostępny, dzieci i ich rodzice/opiekunowie będą mieć wgląd w jego cyfrową aktywność.
2. Komunikacja działań Domu Edukacji Domowej powinna być prowadzona za pośrednictwem oficjalnych kanałów społecznościowych Domu. Personel może na swoim prywatnym profilu udostępniać posty związane z działalnością Domu. Robiąc to, lub publikując komentarze w mediach społecznościowych, personel powinien kierować się troską o dobro dzieci oraz unikać działań, które mogłyby wyrządzić im krzywdę.
3. Personelowi nie wolno nawiązywać kontaktów z dziećmi znajdującymi się pod opieką Domu Edukacji Domowej poprzez prywatne zaproszenia w mediach społecznościowych dla celów innych niż służbowe. Jeśli jednak znana jest sytuacja dziecka i istnieje uzasadnione przypuszczenie, że może ono szukać u personelu pomocy, można odstąpić od tej zasady. W takim przypadku należy poinformować innego dorosłego o zaistniałym kontakcie, zachowując jednocześnie zasadę poufności i nieujawniania szczegółów rozmowy dziecka.
4. W trakcie zajęć lub innych aktywności prowadzonych przez Dom Edukacji Domowej dzieci nie powinny mieć przy sobie osobistych urządzeń elektronicznych.
5. Komunikacja online powinna odbywać się za pośrednictwem rodziców lub opiekunów. Jeśli bezpośrednia komunikacja z dzieckiem jest konieczna, należy uzyskać zgodę rodziców/opiekunów oraz dziecka. Komunikacja bezpośrednia z dzieckiem za pośrednictwem poczty elektronicznej lub zamkniętych grup (np. WhatsApp, Messenger) jest możliwa tylko wtedy, gdy w grupie znajduje się jeszcze jedna osoba dorosła lub co najmniej dwoje dzieci. Każdorazowo musi to być kontakt jawny.
6. Wiadomości powinny ograniczać się wyłącznie do komunikacji związanej bezpośrednio z uczestnictwem dziecka w zajęciach. Nie należy przesyłać niczego, co osoba trzecia mogłaby uznać za nieodpowiednie, w szczególności za wiadomość o charakterze seksualnym. Informacje zwrotne dotyczące postępów dziecka w nauce lub innych aktywnościach powinny

być udzielane bezpośrednio w odpowiednich warunkach, np. w czasie spotkań indywidualnych lub grupowych.

7. Bezwzględnie zabronione jest komunikowanie się z dziećmi za pośrednictwem czatów internetowych, stron z grami oraz innych komunikatorów, z wyjątkiem sytuacji opisanych w punkcie 5.

Załącznik nr 3

Zasady bezpiecznych relacji dziecko – dziecko w Domu Edukacji Domowej

Zasady bezpiecznych relacji dziecko – dziecko:

1. Zasady bezpiecznych relacji dziecko - dziecko dotyczą bezpiecznych relacji pomiędzy dziećmi uczestniczącymi w działaniach Domu Edukacji Domowej, zwłaszcza gdy przebywają one w danej społeczności przez dłuższy czas i tworzą się między nimi relacje. W sytuacjach, gdy kontakt między dziećmi jest okazjonalny i krótkotrwały, wprowadzenie tych zasad nie jest obowiązkowe, jednakże zaleca się komunikowanie dzieciom podstawowych zasad dotyczących przestrzeni wolnej od przemocy oraz informowanie ich, do kogo mogą się zwrócić w sytuacji, gdy wydarzy się coś, co je niepokoi, ktoś je skrzywdził lub przekroczył ich granice.
2. Treść zasad bezpiecznych relacji dziecko - dziecko powinna być opracowana wspólnie z dziećmi, uwzględniając specyfikę działalności Domu Edukacji Domowej oraz potrzeby dzieci w nim przebywających. W przypadku grup o różnym wieku i zróżnicowanych potrzebach, można opracować wersję zasad dostosowaną do poszczególnych grup.
3. **Zagadnienia, które powinny znaleźć się w "zasadach bezpiecznych relacji między dziećmi":**
    - a) Zasady komunikacji
    - b) Zakaz stosowania przemocy w jakiejkolwiek formie
    - c) Sposoby rozwiązywania konfliktów
    - d) Szacunek dla cudzej własności, prywatności i przestrzeni
    - e) Równe traktowanie, szacunek dla różnorodności, indywidualnej tożsamości i ekspresji
4. Ewaluacja i weryfikacja zasad bezpiecznych relacji między dziećmi powinna odbywać się nie rzadziej niż raz na dwa lata. Ponadto, każda sytuacja kryzysowa, która wymagała interwencji związanej z krzywdzeniem rówieśniczym, powinna skutkować natychmiastową rewizją obowiązujących zasad.

Zasady te mają na celu stworzenie bezpiecznego, pełnego zrozumienia i szacunku środowiska, w którym dzieci mogą rozwijać swoje umiejętności, budować zdrowe relacje rówieśnicze oraz wyrażać siebie w sposób wolny od przemocy i dyskryminacji.

Przykładowe zasady bezpiecznych relacji dziecko – dziecko

ZAWSZE:

1. Będę stosować zasady fair play, zachowując uczciwość i szacunek wobec innych w każdej rywalizacji i współpracy. Będę cieszyć się z własnych osiągnięć i sukcesów grupy, ale również godnie znosić niepowodzenia, traktując je jako część procesu uczenia się.

2. Będę stosować zasadę "jeden za wszystkich, wszyscy za jednego". Z zaangażowaniem będę uczestniczyć we wspólnych działaniach, szanując cele i wysiłki innych dzieci. Będę dążyć do budowania wspólnoty opartej na wzajemnym wsparciu, uczciwości i empatii.

3. Będę szanować prywatność innych dzieci. Nie będę brać ich rzeczy bez ich zgody.

4. Będę wspierać innych w pełnym uczestnictwie we wspólnych zajęciach, stając się wzorem do naśladowania. Będę dbać o zdrowy styl życia, unikając używek oraz obraźliwego języka.

5. Będę szanować prawa, godność i wartość wszystkich dzieci bez względu na wiek, rasę, pochodzenie, płeć, niepełnosprawność, język, religię, poglądy, status majątkowy, orientację seksualną czy poziom umiejętności.

6. Będę szanować opiekunów, rówieśników oraz osoby odpowiedzialne za prowadzenie zajęć.

7. Zgłoszę nękanie lub inne niepokojące zachowania, jeśli dotkną mnie lub inne dziecko. Poinformuję opiekunów o jakichkolwiek problemach zdrowotnych, zmartwieniach, niepokoju lub obawach dotyczących mojego bezpieczeństwa lub bezpieczeństwa innych.

8. Wiem, że mam prawo wpływać na cele zajęć i konsultować je z opiekunami. To ja ostatecznie decyduję, jaką ścieżkę rozwoju wybieram i jak chcę spędzać czas.

9. Wiem, że na wszelkie aktywności, w których uczestniczy tylko jeden dorosły (np. indywidualne konsultacje, kontakt w mediach społecznościowych) powinien wyrazić zgodę mój rodzic oraz ja sam/a. Mogę się na nie zgodzić lub z nich zrezygnować.

10. Biorąc udział w zajęciach, rozumiem, że mam prawo:
    a) rozwijać swoje umiejętności;
    b) czuć się bezpiecznie i szczęśliwie;
    c) być chronionym przed niewłaściwym zachowaniem, które sprawia, że czuję się niekomfortowo lub smutno;
    d) rozmawiać i być wysłuchanym, zwłaszcza jeśli mam obawy lub nie czuję się bezpiecznie;
    e) wiedzieć, do kogo zwrócić się o pomoc, jeśli się czegoś boję lub martwię;
    f) być pod opieką w razie wypadku lub urazu.

NIGDY:

1. Nie będę stosować przemocy i zawsze będę reagować, gdy zauważę, że ktoś ją stosuje, niezależnie od tego, czy jest to dziecko, czy osoba dorosła. Mam prawo zwrócić uwagę na nieodpowiednie zachowanie i dbać o to, aby każdy czuł się dobrze w naszej społeczności. Nie będę nastawiać innych przeciwko sobie.

2. Nie będę używać manipulacji ani psychologicznych gierek, które mogłyby sprawić, że inne dziecko poczuje się niepewnie lub gorzej w sytuacji edukacyjnej lub społecznej.

3. Nie będę używać słów ani gestów o charakterze seksualnym, które mogłyby być niewłaściwe lub prowokujące.

4. Nie będę przekraczać zasad współżycia społecznego poprzez agresywne lub niebezpieczne zachowania. Oznacza to unikanie wszelkich form przemocy fizycznej, nie wszczynanie konfliktów i nie działanie w sposób, który mógłby zawstydzić, upokorzyć, zastraszyć, umniejszyć lub poniżyć inne dzieci.

5. Nie będę celowo krzywdzić innych, w tym:

   a) Używać podłych słów lub rozprzestrzeniać plotki, by zranić innych,

   b) Przeklinać i mówić krzywdzących rzeczy o kimś lub do kogoś,

   c) Celowo wykluczać kogoś z grupy, w tym namawiać innych do wykluczania,

   d) Wykorzystywać media społecznościowe w niewłaściwy sposób, np. umieszczać złośliwe, krzywdzące komentarze lub zdjęcia w celu zranienia lub zasmucenia kogoś

   e) Używać przemocy fizycznej.

6. Podczas wyjazdów z noclegiem, wiem, że będę dzielić pokój z innymi dziećmi, co zostanie wcześniej uzgodnione. Nie będę przebywać w żadnym innym pokoju.

7. Nie będę nawiązywać kontaktów z opiekunami lub nauczycielami w internecie, nawet jeśli oni wysyłają takie zaproszenia. Wyjątkiem są sytuacje, w których kontakt odbywa się w obecności innej osoby dorosłej lub w grupie, gdzie są inne dzieci. Tematy rozmów będą dotyczyć tylko

kwestii organizacyjnych, związanych z zajęciami. Wyjątkiem są sytuacje dotyczące mojego bezpieczeństwa.

8. Nie muszę rozmawiać z opiekunem lub nauczycielem o swoich prywatnych sprawach.
9. Moje rozmowy mogą dotyczyć tylko kwestii związanych z nauką lub innymi wspólnymi aktywnościami.
10. Nie będę używać telefonu w miejscach takich jak łazienki czy szatnie, ani nie będę rozpowszechniać wizerunku innych dzieci bez ich zgody, szczególnie jeśli mogłoby to ich skrzywdzić.

Załącznik nr 4

Zasady bezpiecznych relacji rodzic – dziecko, rodzic – personel w Domu Edukacji Domowej

Proces edukacji w domu edukacji ma na celu wszechstronny rozwój dzieci. Aktywności edukacyjne mogą przynieść liczne korzyści: rozwijać umiejętności intelektualne, budować pewność siebie oraz sprzyjać nawiązywaniu nowych znajomości. W edukacji domowej dzieci powinny przede wszystkim czerpać radość z nauki oraz kształtować postawy, które zachęcą je do odkrywania świata i rozwijania pasji przez całe życie. Rola rodziców i opiekunów jest kluczowa w tym procesie, ponieważ ich zachowanie wpływa nie tylko na wyniki ich dziecka, ale także na dobre samopoczucie i bezpieczeństwo innych dzieci biorących udział w zajęciach edukacyjnych.

1. **Zasady bezpiecznych relacji rodzic – dziecko** dotyczą relacji pomiędzy dziećmi będącymi uczestnikami edukacji domowej a rodzicami, którzy często uczestniczą w działaniach edukacyjnych i wchodzą w interakcje z edukatorami oraz innymi dziećmi.
2. **Zasady bezpiecznych relacji rodzic – personel** dotyczą bezpiecznych relacji pomiędzy rodzicami dzieci uczestniczących w edukacji domowej a personelem, który na co dzień wspiera rozwój ich dzieci oraz prowadzi zajęcia.
3. Kierownictwo Domu Edukacji Domowej umożliwia zapoznanie się rodziców z polityką ochrony dzieci poprzez zamieszczenie jej treści na stronie internetowej. W przypadku organizacji wycieczek, warsztatów czy innych wydarzeń edukacyjnych, obowiązek zapoznania się z polityką będzie umieszczany w regulaminie danego wydarzenia.
4. Kierownictwo Domu Edukacji Domowej ma prawo usunąć z wydarzeń osoby zakłócające porządek, zachowujące się w sposób wulgarny lub naruszające zasady bezpiecznych relacji.

Zasady bezpiecznych relacji rodzic – dziecko

Rodzice, opiekunowie prawni i faktyczni dzieci:

1. Stawiają na pierwszym miejscu dobrostan dzieci i ich radość z uczestnictwa w zajęciach.
2. Dają dziecku prawo do wyboru rozwoju zgodnie z jego osobistymi celami, zarówno w zakresie aktywności pozalekcyjnych, jak i innych aspektów życia. Włączają dziecko w proces decydowania o jego planach edukacyjnych i życiowych.
3. Szanują godność i wartość wszystkich osób biorących udział w wydarzeniach organizowanych przez Dom Edukacji Domowej, bez względu na ich wiek, rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne, płeć, niepełnosprawność, język, religię, poglądy polityczne lub inne, status majątkowy, orientację seksualną, poziom umiejętności czy cechy fizyczne.
4. Traktują podmiotowo wszystkich uczestników zajęć i wydarzeń organizowanych przez Dom Edukacji Domowej. Nie komentują w sposób obraźliwy działań innych dzieci oraz decyzji prowadzących zajęcia. Nie krzyczą i nie stosują agresji słownej wobec uczestników.
5. W żadnym wypadku nie stosują przemocy oraz zawsze reagują na jej wszelkie formy, w tym na każde obraźliwe, niewłaściwe, dyskryminacyjne zachowanie lub słowa oraz inne wszelkie formy zastraszania wśród dzieci, ale także dorosłych, w tym pracowników domu edukacji.
6. Nie nastawiają dzieci przeciwko sobie, nie namawiają do stosowania agresywnych praktyk (np. trash talkingu). Nie przeszkadzają dzieciom podczas wykonywania aktywności wymagających skupienia.
7. Nie umniejszają wysiłków dzieci włożonych w ich działalność edukacyjną. Doceniają i szanują wkład dzieci, nie koncentrując się wyłącznie na wynikach, nie obwiniając dzieci za ewentualne trudności.

8. Równoważą potrzebę nadzoru z prawem dzieci do prywatności, w szczególności nie wchodzą do przestrzeni, w których dzieci mogą potrzebować prywatności.
9. Nie wywierają presji w celu osiągnięcia korzystnych rezultatów za wszelką cenę, bez zwracania uwagi na możliwe negatywne konsekwencje. Pozwalają dzieciom przeżywać porażki i wyciągać z nich wnioski wewnętrznie.
10. Zachowują się odpowiedzialnie i nie używają agresywnego lub obraźliwego języka w stosunku do dzieci, innych rodziców czy osób zaangażowanych w działalność domu edukacji.
11. Nie publikują zdjęć, filmów ani innych informacji o dzieciach i ich rodzinach w osobistych mediach społecznościowych, np. na Facebooku lub stronach internetowych, bez zgody zainteresowanych dzieci i ich rodziców. Obejmuje to także zamieszczanie komentarzy na portalach społecznościowych, które mogą wyrządzić krzywdę innym.
12. Nie komentują wyglądu innych dzieci.
13. Nie krytykują sposobu uczestnictwa innych dzieci w zajęciach.
14. Są wyczuleni na wszelkie formy zastraszania lub zagrożenia wynikające z używania telefonów komórkowych do robienia zdjęć, filmów przez dzieci.
15. Dbają o zdrowie dziecka poprzez zapewnienie odpowiedniej wartości i kaloryczności posiłków, aktualne badania zdrowotne oraz zapewnienie odpowiednio długiego czasu na regenerację (po zajęciach, przebytych kontuzjach).
16. Zapewniają wyposażenie niezbędne do uczestnictwa w zajęciach w bezpieczny i efektywny dla dziecka sposób (odzież, akcesoria itp.).

Zasady bezpiecznych relacji rodzic – personel

1. Swoim zachowaniem dają przykład dzieciom i są dla nich wzorem do naśladowania. Stosują zasady fair play i zachęcają innych do ich przestrzegania. Są świadomi, że ich relacje między innymi rodzicami, personelem i innymi dorosłymi modelują zachowania dzieci.

2. Komunikacja między rodzicami a personelem powinna być zawsze oparta na szacunku, szczerości i wzajemnym wysłuchaniu.

3. Rodzic nie powinien wchodzić w rolę personelu, a personel nie powinien wchodzić w rolę rodzica. Rodzice udzielają wsparcia personelowi, a personel udziela wsparcia rodzicom. Nie podważają wzajemnie swojego autorytetu w oczach dziecka. Nie stawiają go w sytuacji, w której będzie musiało wybierać między nimi. Nie rozwiązują sporów między sobą w obecności dziecka.

4. W trakcie zajęć rodzice nie podważają decyzji personelu. Wyjątkiem jest sytuacja stosowania przemocy wobec dziecka. Dorośli udzielają sobie informacji zwrotnych bez obecności dzieci, dbając o tonowanie emocji i unikanie agresji.

5. Rodzice w miarę swoich możliwości wspierają personel i pozostałe dzieci w działaniach organizacyjnych i logistycznych.

6. Rodzice mają prawo wyrażać swoje obawy dotyczące bezpieczeństwa i ochrony dzieci i zgłaszać je personelowi, kierownictwu Domu Edukacji Domowej bądź innej wyznaczonej osobie. Powinni zgłaszać usterki zagrażające bezpieczeństwu dzieci, a personel ma obowiązek reagowania na te obawy oraz poszukiwać rozwiązań zwiększających bezpieczeństwo dzieci.

7. Rodzice zawsze mają możliwość porozmawiania z personelem i wyrażenia wszelkich obaw dotyczących swojego dziecka. Mają gwarancję, że wyrażone przez nich wątpliwości zostaną potraktowane poważnie, a odpowiednie procedury wdrożone w przypadku, gdy sytuacja wymaga reakcji ze strony Domu Edukacji Domowej.

8. Zarówno rodzice, jak i personel reagują na wszelkie formy przemocy, w tym na każde obraźliwe, niewłaściwe, dyskryminacyjne zachowanie lub słowa oraz inne wszelkie formy zastraszania wśród dzieci, ale także dorosłych, w tym personelu i innych rodziców.
9. Personel i rodzice nie tworzą sojuszy sprzyjających faworyzacji. Potrafią rozdzielić relacje prywatne od oficjalnych. Personel podejmując decyzje dotyczące dziecka nie kieruje się swoją sympatią wobec rodzica.
10. Rodzice szanują decyzję personelu i dziecka dotyczące uczestniczenia w zajęciach edukacyjnych.
11. Rodzice i personel powinni ustalić zasady uczestniczenia w zajęciach. Rekomendowanym rozwiązaniem jest przyjęcie zasady nie uczestniczenia rodziców w stałych zajęciach edukacyjnych dzieci oraz ustalenie harmonogramu spotkań otwartych dla każdego chętnego rodzica (na przykład raz w miesiącu).